

اخلاق مداری اسلامی در حوزه بازرگانی

مهدی امینی فرد

کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات سیرجان

چکیده

هر روزه انسانها با موضوعات اخلاقی بسیاری روبه رو می شوند و کمتر کسانی می دانند چه باید بکنند. در اسلام اصول اخلاقی تمام جنبه های زندگی را اداره می نماید. این اصول را می توان به عنوان مجموعه ای از اصول که مابین درست و غلط تمایز ایجاد می کند، در نظر گرفت. اصول اخلاقی یک رشته هنجارهایی است که تجویز می کند فرد چه کارهایی را باید انجام دهد و از چه کارهایی باید اجتناب ورزد. چارچوب مرجع اصول اخلاقی بازرگانی به سازمانها محدود می گردد. قرآن کریم طیف وسیعی از واژه ها را برای توصیف مفهوم «خوبی مورد استفاده قرار میدهد که عبارتند از «خیر»، «بر»، «قسط»، «عدل»، «معروف»، «حق» و «تقوی». در اسلام اصول اخلاق اسلامی بر رابطه انسان با خالق خود تأکید می نماید و پشتوانه قانون و اخلاق فقط و فقط دین است. دین اسلام بنیاد اقتصادش را بر محور بودن انسان و مرکزیت دادن به انسان پی افکنده است. اسلام از انسان می خواهد تا مصرفهای مالی خود را تابع نیازمندیهای معنوی و فطرت خود سازد. رفتار اخلاقی ممکن است بستگی به عواملی داشته باشد که رفتار اخلاقی را تعریف کرده اند. این عوامل عبارتند از: تعابیر قانونی، عوامل سازمانی و عوامل فردی، که عوامل فردی نیز متأثر از عوامل دیگری می باشد. راهنماهای اصول اخلاقی در بسیاری از سازمانها مورد پسند واقع شده اند و اغلب برای صنایع مختلف متفاوتند. سازمانهایی که در گیر تجارت حلال می شوند می توانند توسط توسعه اصول اخلاق اسلامی رفتار اخلاقی را پرورش دهند. سیستم اخلاقی اسلام با سیستمهای اخلاقی سکولار و دستورات اخلاقی سایر ادیان متفاوت است. مسلمانان اصولی دارند که نه به زمان بستگی دارد و نه توسط هوسهای انسانی تحت تأثیر قرار می گیرد. اصول اخلاق اسلامی نه تنها به منافع خود و بنگاه اقتصادی می اندیشد بلکه منافع اجتماع را نیز در نظر می گیرد.

کلید واژگان: رفتار اخلاقی، اخلاق بازرگانی، منافع اجتماعی.

مطالعات مدیریت و کارآفرینی

دوره ۶، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹، صفحات ۹۹-۱۱۲